

The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

VOLUME XXIII. — LÉTO XXIII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY, (ČETRTEK) FEBRUARY 29, 1940.

ŠTEVILKA (NUMBER) 50

Kratke vesti

iz življenja in sveta

BOLGARIJA DOBILA SOVIJSKO OLJE

SOFIJA. — Sinoči je prispela bolgarska črnomoška pristanišča Varno prva pošiljatev sovj. olja pod novo bolgarsko-sovj. trgovinsko pogodbo. Bolgarsko prebivalstvo je z veseljem pozdravilo to pogodbo, ki jim omogoča dostavo sovj. olja s sadjem in vinom. To je bil izza leta 1915 prvi sovj. parnik, ki je priplul v bolgarsko pristanišče.

ELIKA NESREČA AVIJSKEGA LETALA

BOGOTA, Colombia. — Včerajšnji letalski nesreča, ki je bila posledica pomanjkanja goriva, je bila posledica pomanjkanja goriva, ki je bila posledica pomanjkanja goriva.

GLEDE NAROČILI ZA 20.000.000 LETAL

SANTA MONICA, Cal. — Včeraj je bila določena vrednost 20 milijard dolarjev za naročilo letal.

URL NA POULICNI ŽELEZNICI

CLEVELAND. — John B. Chodura, star 80 let, stanujoč na 1240 E. 12th Ave., se je zgrudil na poulični železnici, ter je bil v voz približeval V. 65. in 66. ulici.

ČENJE V KOMUNISTIČNI STRANKI

MEXICO CITY. — "Odbor za čenje" v komunistični stranki je včeraj naznanil, da bo odstavljena s svojih funkcij Herman Laborde, generalni sekretar, in Valentin S. Bala, odstavljena, ker nista sledili strankini "liniji".

ČENJE BO DOVOLILA VARNOST POLJSKI

BERLIN. — D. N. B. časniška naznanja poulardno, da bo nemška vlada dovolila čenje varnosti poljski. Rečeno je, da bo dovolila čenje varnosti poljski.

ČENJE BO DOVOLILA VARNOST POLJSKI

BERLIN. — D. N. B. časniška naznanja poulardno, da bo nemška vlada dovolila čenje varnosti poljski. Rečeno je, da bo dovolila čenje varnosti poljski.

Balinarska tekma

Na soboto 2. marca se vrši balinarska tekma v Slov. del. domačinov. Tekma bo v Slov. del. domačinov.

Nacijska vlada zahteva od Madžarske, da ji slednja izroči češkoslovaške begunce

Madžarska policija oblega francosko poslaništvo v Budimpešti, kjer je baje skritih približno 40 Čehov. — Čehi uhajajo preko Madžarske in Jugoslavije v Francijo.

BUDIMPEŠTA, 28. februarja. — Budimpeštanska policija je pričela danes na pritisk nemške vlade s pravo oblego francoskega poslaništva, v katerem se skriva baje okoli 40 češkoslovaških beguncev, opremljenih s francoskimi potnimi listi.

Nemčija zahteva od madžarske vlade, da ji slednja izroči one Čehoslovake, ki so pobegnili na Madžarsko iz češko-moravskega protektorata, in ki uhajajo potem po "podzemski železnici" v Francijo.

Stotine drugih češkoslovaških beguncev, katerih večina je v madžarskih ječah, je prepričanih, da jim grozi smrt, če jih Madžarska izroči nemški vladi.

Obleganje francoskega poslaništva

Danes je obstopilo francosko poslaništvo šestnajst policistov, ki imajo ukaz, aretirati vsa koga, kdor bi hotel s francoskim potnim listom izstopiti iz poslaništva. Policija si prizadeva, da izvede ukaz, toda ni ustavila avtomobila francoskega poslanika Pierre Guerletsa, v katerem je baje poslanikov sofer odpeljal pet češkoslovaških beguncev.

Policija priznava, da je v madžarskih ječah stotine Čehov in Slovakov, ki so nepostavno prišli v deželo ali si ilegalno pridobili francoske potne liste.

"Podzemski železnici"

Kljub dejstvu, da "podzemski železnica," ki vodi skozi Jugoslavijo v Francijo, operira že cele mesece, je madžarska vlada šele danes zavzela tozadevno akcijo.

Policija priznava, da kadar kak begunec doseže osrčje Budimpešte, ga je težko najti, kajti mnogo madžarskih družin je pripravljenih, da ga skrije, dokler se mu ne ponudi prilika za prehod meje v Jugoslavijo.

Nemčija bo pričela najbrž v mesecu marcu z veliko ofenzivo na zapadu

Nemčija ne sme več odlašati, če noče, da jo Anglija go-spodarsko zadavi. — Ugodna prilika je bila že zamujena lansko jesen.

(Sledeče poročilo je poslal iz Berlina listu "New York Times" Otto D. Tolischus, posebni poročevalec omenjenega lista.)

BERLIN, 28. februarja. — Nemško ljudstvo z nervoznostjo pričakuje prihoda pomlad, posebno prihoda meseca marca. V vseh mislih je namreč vprašanje: ali bo pričela Nemčija na zapadu ofenzivo ali ne? Na pričetek take ofenzive je že ponovno namigaval kancelar Hitler, in tudi vrhovni poveljnik nemške armade, general Walther von Brauchitsch je dal že razumeti, da se bo na pomlad pričelo z ofenzivo.

Marec — usodni mesec

V vojaških krogih so mnenja, da če se hoče pričeti z ofenzivo, se mora pričeti meseca marca. Ako ne prične Nemci v najkrajšem času z ofenzivo, se morajo odpovedati temu načrtu ter se udati v usodo, da jih Anglija počasi gospodarsko zadavi.

Nekateri so mnenja, da je Nemčija že itak zamudila svojo najboljšo priliko za to, in sicer lanske jeseni, ko sta bila njena vojaška superiornost in elan na višini. Takrat je Nemčija zamudila ugodno priliko, ker se je zibala v varljivih nadah o zma-

Delavcem sovražno postopanje Fordove družbe v Dallasu

Narodni delavski odbor zaslišuje obtožbe proti Fordovi družbi, ki je kršila pravice delavcev.

DALLAS, Texas, 28. feb. — Neka priča je včeraj v zaslišanju pred Narodnim delavskim odborom izjavila, da so delavci Ford Motor kompanije v Dallasu pretepli nekega odvetnika CIO organizacije ter razbili unijski shod, kar vse je bilo del njihove kampanje, da se "uniči unijo."

Tako je pričeval James R. Longley, 31 let stari bivši Fordov delavec. Dejal je, da se je leta 1937 tudi sam udeležil tiste rabuke ter da je pomagal razbiti unijski shod.

Longley je bil prva priča v zaslišanju pred Narodnim delavskim odborom, ki preiskuje kršitve odredb delavskih organizacij, napadanj na delavske organizatorije in unijske člane, unijskega špijoniranja in odslavljanja delavcev zaradi njihovih unijskih aktivnosti.

Longley je izjavil, da so Fordovi delavci, med katerimi je bil takrat tudi sam, pretepli W. J. Houstona, CIO odvetnika, nato pa so šli k domu nekega drugega Fordovega delavca, katerega so nameravali tudi preteptati, pa so spotoma pretepli ljudi v nekem avtomobilu, ki je bil takrat privozil mimo.

Odvetniki Fordove kompanije so pri včerajšnjem zaslišanju gladko zanikali vse obtožbe.

Kultura

SEJA

V petek, 1. marca se vrši redna mesečna seja dram. druž. Anton Verovšek v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Seja se prične točno ob 8. uri. Člani in članice so prošeni, da se udeležijo. Poročani bodo tudi računali od igre "Denar."

VAŽNA SEJA

V petek, 1. marca se vrši važna seja Mladinskega pevskega zbora na Holmes Ave., v Slov. domu na Holmes Ave. Pričetek ob 7:30 zvečer. Starši so prošeni, da se udeležijo, ker je seja zelo važna. — Tajnica.

"IVAN CANKAR"

Danes ob 8. uri zvečer se vrši vaja za prihodnjo predstavo "Naši domači tuji." — Režiser.

Štivo ugaja

Članek Mr. Marzlikarja "Naše obuvale je važno," naročni-kom zelo ugaja, kakor so nam sporočili z dopisnicami. Naročniki pišejo: Zelo pametna ideja, da se je Mr. Marzlikar namenil, pisati članke o važnosti obuvanja. Prosim, naj le piše. — Zopet drugi: Mr. Marzlikarjev članek o važnosti obuvanja nam zelo ugaja, ker obuvale je res važno, če hočemo, da bodo noge ostale zdrave in dobre za hojo. Zato prav z veseljem pozdravljamo idejo Mr. Marzlikarja ter se zahvaljujemo tudi "Enakopravnosti," ki mu odmerja potreben prostor.

Naznanilo

Mr. John Filipič naznanja vsem, da je prevzel trgovino Petrovič na 595 East 140th St. katero je popolnoma prenovil. Čitajte oglas v današnji številki. Se priporoča vsem za obisk.

Angleži na meravajo blokirati obale Tihega oceana

Ameriški velebizniški kapitalizem pošilja Rusom sirovine, ki odhajajo potem najbrže iz Rusije v Nemčijo.

LONDON, 28. februarja. — Kot kažejo vsa znamenja, bo Velika Britanija raztegnila svojo pomorsko blokado tudi na Pacifik, da odreže s tem ameriške dobave preko Vladivostoka Rusiji, ki jih potem morda pošilja naprej Nemčiji.

Zagotovitev Ronalda Crossa, ministra ekonomske vojne, ki je rekel, da vlada že razpravlja o možnosti blokiranja ameriških dobav Rusiji, ni zadovoljila poslancev v parlamentu, ki zahtevajo strožjo kontrolo.

Cross je dejal, da prihajajo povečane pošiljave gumij, bakra in drugih surovin, ki so potrebne za vojno, v Vladivostok naravnost iz Zedinjenih držav ali pa preko Mehike in Filipinov ter preko Holandske Vzhodne Indije, v holandskih japonskih in norveških ladjah.

Winston Churchill, prvi lord admiraltete, je izjavil, da je angleška mornarica zmožna enforsirati blokado do popolnosti ter preprečiti vsak kontrabant, da pa mora priti ukaz za to ne od admiraltete, temveč od vojnega kabineta. Te njegove besede se tolmačijo, da če vlada hoče, da se zamaše luknje, skozi katere prihaja kontrabantno blago, ji je treba to samo povedati in angleška mornarica bo to izvršila.

Londonjski list "Daily Mirror" cinčno pravi, da se ne sme razžaliti ameriških kapitalistov in njihovih velebizniških interesov, ki pošiljajo skozi Rusijo in Italijo kakor tudi skozi druge dežele blago, ki najde svojo pot v Nemčijo.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Chicago. — Daniel Glumac, star 28 let in stanujoč na naslovu 9944 Avenue M v So. Chicagu, se je 22. t. m. zabol v žepnem nožem v bolnišnici. Ko so ga ranjenega odpeljali na policijsko postajo, je povedal, da je bil obupan, odkar se je sprl s svojo ženo, ki je nameščena v dotični bolnišnici. Policija je Glumaca — ki bo menda Srb ali Hrvat — poslala v okrajno bolnišnico.

Presto, Pa. — Frank Skarml, član društva 166 SNPJ, se je zadnje dni pobil na roki pri delu v rovu. — Frank Primožič se še vedno nahaja v bolnišnici Mercy v Pittsburghu. — V Meadow Landsu, Pa., je naglo umrl Leonard Lenasi, star 62 let in doma iz Šmihela pri Postojni. Bil je vdovec 21 let in pred meseci je izgubil sina, ki se je po nesreči ustrelil. Tu zapušča drugega sina in hčer v Clevelandu pa tretjega sina in hčer.

Seja

Jutri, v petek, se vrši redna mesečna seja Progresivnih Slovencev, krožek št. 3 v Slov. druž. domu na Reher Ave. Seja se prične točno ob 7:00 uri. — Tajnica.

FINSKA DOBI 20 MILIJONOV DOLARJEV AMER. POSOJILA

Posojilo je bilo odglasovano s 168 proti 51 glasovom.

RUSI POROČAJO O SVOJEM NAPREDOVANJU V FINSKI

WASHINGTON, 28. feb. — Poslanska zbornica je danes odglasovala, da se da Finski posojilo \$20,000,000, kateri denar mora Finska vporabiti za nakup vojaških potrebščin. Posojilo je bilo odglasovano s 168 proti 51 glasovom.

Poročilo sovjetske armade

MOSKVA, 29. februarja (četrtek). — Ruska armada poroča, da je zavzela na Karelijski ožini šest finskih krajev in vasi, med katerimi je tudi kraj Yassomme, ki leži samo štiri milje južno od Viipurija, važnega finskega mesta.

Poročilo naznanja, da se Fini še vedno unikajo po svojih včerajšnjih brezuspešnih protinapadih, v katerih so imeli velike izgube.

Zavezje 42 utrdb

Poročilo dodaja: Dne 28. februarja je sovjetsko vojaštvo zavzelo 42 finskih defenzivnih utrdb.

Na drugih sektorjih fronte ni važnih izprememb.

Zaradi slabega vremena je sovjetska aviacija izvršila samo nekaj izvidniških poletov.

Finsko poročilo

HELSINKI, 28. februarja. — Neprestani pritisk sovjetskih čet na finske obrambne črte je imel za posledico uspešen ruski napad na severno fronto v bližini Petsama.

Finsko vrhovno poveljstvo skoraj ne omenja bojev na Karelijski ožini ter samo naznanja, da "je imel sovražnik težke izgube," in da vodijo Finci "važno defenzivno borbo," ki je na obeh straneh podpirana po topniškem ognju.

Finska letala da so bombardirala ruska skladišča municije, koncentracije vojaštva in druge vojaške objekteve za fronto.

Nov grob

V sredo popoldne je preminil za srčno kapjo Thomas Brodnick, star 43 let, stanujoč na 13417 Eaglesmere Ave. Tukaj zapušča žalujoče sestre Elizabeth, omož. Belay, pri kateri je živel, in Mary, brata Henry v Los Angeles, California, strica Johna in Stephana Brodnick, ter teto Mrs. John Levstik in več sorodnikov. Rojen je bil v Clevelandu, zadnjih 10 let je bil mornar na jezerih. Pogreb se vrši v soboto zjutraj ob 8:30 iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 458 East 152nd St., v cerkev sv. Jeroma ob 9. uri in nato na Calvary pokopališče. Bodi mu ohranjen bogel spomin. Preostalom naše sožalje.

SAMOMOR MLADEGA FANTA IZ STRAHU PRED OČETOVSTVOM

NEW YORK, 28. februarja. — Pred letom dni je bil Joseph Rinaldi, star 16 let, vzoren učenec v Flushing višji šoli. Nato pa je nenadoma pričel zaostajati v šoli ter prosil roditelje, naj mu dovolijo, da izostane iz šole. Pred nekaj dnevi pa je fant izginil z doma ter se nastanil v nekem hotelu, kjer je plačeval po 75 centov za prenočitev. Tam je prebival tri noči, sinoči pa je skočil skozi okno dvonajstega nadstropja na cesto ter se ubil. V sobi je pustil dvonajst strani dolgo pismo, kateremu je dal naslov: Moje življenje. V tem pismu pravi med drugim: "Moje življenje se je dovoljno razvijalo, dokler se nisem seznanil pred letom dni z J. C., ki me je uvedel v spolnost. Z njim sem šel na neki 'party,' kjer sem se sestel z neko deklico, s katero sva pričela intimno občeuvati, nakar sem izvedel, da po postala mati. Zdaj mi ne preostane drugega, kakor da izvršim samomor."

Zavezniki se pripravljajo na nemško ofenzivo

Nemčija bo morda tudi zdaj poizkusila izsiliti odločitev na flanderskih poljih.

LONDON, 28. februarja. — Angleški letalski strokovnjaki pravijo, da so bili sinočni poleti angleških letalcev nad Berlin, Kiel in Cuxhaven podvzeti zato, da se ugotovi položaj, ker nameravajo zavezniki izvesti bliskovit zračni protinapad na Nemčijo, v slučaju, če letalstvo slednje napade Anglijo in Francijo.

Neki angleški bombnik, ki je letel zopet sinoči nad Berlinom, je vrgel v mesto tisoče okrožnic, v katerih se obvešča nemško ljudstvo o resničnem stanju stvari.

LONDON, 28. februarja. — Nova armada velike Britanije, ki šteje že skoro milijon mož, prihaja v velikih odredih v severno Francijo, kjer se pripravljajo, da dostojno sprejme Nemce, če bi slednji vdrii skozi Belgijo v Francijo, kakor so storili leta 1914.

Vojaški opazovalci v Parizu in Londonu kakor tudi italijanski častniki v Rimu, so izrazili mnenje, da se bo Nemčija najbrž še enkrat odločila, izforsirati odločitev na poljanah Flandrije. V slučaju, da to stori, bodo Francozje in Angleži poskrbeli, da bo deležna dostojnega sprejema.

NESREČA PREMOKARJA

AMHERST, N. S., 28. feb. — Tom Trask, premogar, je udaril s krampom po neeksplozivnem dinamitu, ki pa je pod udarcem eksplodiral ter je eksplodirala delavcu raztrgala obraz. Trask je imel pripravljena za razstrelitev dva dinamitna naboja, toda ko ju je užgal, je samo eden eksplodiral. Premogar je pričel kopati premog ter ga nakladati, pri tem pa je zadel s krampom na drugi naboj.

Zadušnica

V petek ob 7. uri zjutraj se bo brala v cerkvi sv. Vida zadušnica za pokojno Josephine Vadnal Wolf. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se udeležijo.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5812
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

PO RAZDAJALCU v Clevelandu, za celo leto.....	\$5.50
za 6 mesecev.....	\$3.00; za 3 mesece.....
PO POŠTI v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto.....	\$1.50
za 6 mesecev.....	\$0.80; za 3 mesece.....
za Zedinjene države za celo leto.....	\$2.50
za 6 mesecev.....	\$1.50; za 3 mesece.....
Za Evropo, Južno Ameriko in druge tucemake države:	
za celo leto.....	\$3.00 za 6 mesecev.....
	\$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DELO ZA KULISAMI

II.

Laboratorij Krščanske fronte je v mestu New Yorku, kjer je tudi glavni stan nemškega Bunda. Kratek pogled na izvor in razvoj tega gibanja bo zadostoval, da vidimo, kaj imajo pričakovati tudi druga mesta, ako se to gibanje ne zatne.

Ustvaritev več ali manj bojovite organizacije je priporočal že župnik Coughlin sredi svoje kampanje proti preklicu embarga Španiji, spomladi leta 1938. Tri mesece potem se je vršila prva tajna seja Krščanske fronte, in sicer v zakristiji neke katoliške cerkve v Manhattanu. Mentor te seje je bil neki duhovnik, pod čigar kontrolo je bila lokalna distribucija časopisa Social Justice. Signal za masni napad pa ni bil dan do meseca decembra 1938, ko je radijska postaja WMCA zavrnila Coughlinov govor, ker Coughlin ni hotel privoliti v pravico postaje, da slednja govor pregleda, preden ga bo Coughlin oddajal. Pred WMCA poslopjem je nastopilo pet tisoč kričečih piketov, mož, žena in otrok, ki so piketirali postajo. To se je ponavljalo nedeljo za nedeljo tekom dolgih 36 tednov ter se je končalo šele z izbruhom evropske vojne.

Konci meseca julija je časopis Social Justice zopet objavil, da se formirajo na srednjem zapadu podružnice bojovite Krščanske fronte. Coughlin je prišel zdaj pozivati v svojem magazinu in preko radija na formacijo "platonov" in na borbo "po načinu generala Franca." V nekem uredniškem članku Social Justice je bilo rečeno: "Česa neki čakamo — revolucije? Let's go!" — V svojem govoru v Philadelphiji je Coughlin izjavil, da "Krščanska fronta ni družba debatiranja, temveč zveza akcije. Bog blagoslovi Mr. Cassidyja in njegovo krščansko fronto!" Meseca januarja je izšel v Social Justice apel za zbiranje prispevkov za Coughlinove govore po radiu, v katerem apelu je bilo rečeno, da je "župnik Coughlin govornik nekega naglo se razširjajočega in silno močnega elementa naše dežele — Krščanske fronte."

Oblecite krščanske frontarje v rujavne uniforme, pa se ne bodo v ničemer razločevali od nacističnih SS pobožnikov. Večinoma vsi mali firarji, ki imajo za seboj svoje male "pinac" brigade, so že stari znanci policije. Iz rekorda Edwina Westphala, frontarskega firarja v New Yorku, je razvidno, da je predsedal zaradi vploma osem mesecev v ječi, pet mesecev pa je prebil v nekem zavodu za umobolne. Edmund Vincent Burke, vodja krščanske mobilizacije, je predsedal zaradi roparskega napada osem mesecev v ječi. Allen Zoll, organizator piketov, ki so piketirali poslopje WMCA radijske postaje, je obtožen po veliki poroti izsiljevanja, ker je hotel izsiliti od predsednika WMCA postaje \$7,500, nakar bi bil pri volji, odpoklicati pikete izpred omenjenega poslopja. Novi kapitan krščansko-mobilizacijske garde John J. Olivo je od sedel v ječi svojo kazen zaradi zločina posilstva. Itd., itd. Listo kriminalcev na vodilnih mestih Krščanske fronte se lahko raztegne v nedogled.

Dokazi tesnih stikov med nacističnim Bundom in Krščansko fronto so na dlani. V svojem pismu na časopis "Deutscher Weckruf" se zahvaljuje frontar Zoll Fricu Kuhn za njegovo pomoč pri piketiranju WMCA radijske postaje. Na nekem velikem shodu, katerega so sklicali krščanski frontarji, je sedel na govorniškem odru Fric Kuhn poleg frontarskih firarjev. Bundovi šturmtruparji so tvorili "častno stražo" in mnogo ljudi v avdienci je pozdravilo z nacističnim pozdravom McWilliamsa, voditelja frontarjev, ko je slednji stopil na govorniški oder. V dvorani so bili razobešeni tudi letaki, na katerih se je vabilo na Bundov piknik, ki se je imel vršiti prihodnjo nedeljo. Kuhn je ob tej priložnosti izjavil: "Ponosni sem, da sem tu in da lahko s svojo prisotnostjo dokazem, da stoji Bund rama ob rami s krščanskimi mobilizatorji."

Na drugem shodu pa je McWilliams, vodja krščanskih frontarjev, izjavil: "Amerika ne bo nikoli brez voditelja, dokler bo tu še ena kopija knjige "Mein Kampf!" —

Tehnika, da se pripravi gibanju pripravno atmosfero, je šla skozi proces evolucije. Dokler se ni prepovedalo masnega piketiranja frontarjev, so slednji marširali po ulicah, kričeč: "Ti je krščanska dežela! Vsi Zidje so komunisti!" Med tem pa so krdela prodajalcev — včasih

UREDNIKOVA POŠTA

Še več pojasnila hočejo

(Nadaljevanje)

Premoženje ene in druge

Ob koncu leta ste dobili ali čitali finančni račun nove banke, katere premoženje sega na \$1,201,718.22, to pregledano od državnih nadzornikov. Prav tako ste čitali račun premoženja stare banke, ki se nahaja v likvidaciji. Ker ste večina eni in isti rojaki, ki imate delnice v novi in zamrznjen denar v stari, vas bo gotovo zanimalo vedeti od obeh kako se nahaja njih stanje finance.

Dočim nova napreduje z vsakim dnem v vlogah in v posojilih, kar pomeni, da je veselje za delničarje in upanje za hitrejšo rešitev denarja iz stare banke, je pa na drugi strani stanje stare banke sledeče: \$1,841,941.93. Tu vidimo, da ima stara banka za \$640,124.71 več premoženja nego nova banka. Marsikateri niti ne ve, da ima stara banka še toliko premoženja. Njeno premoženje se deli približno takole: Posojila na zemljišča \$246,573.65. V bonidih in obveznicah pa \$1,275,924.17. Drugo premoženje cele vsote je še v drugih raznih skladih. Vedite tudi to, da je cenitev tega premoženja precejšen po cenah kakor so sedaj in ne kakor so bile pred leti.

Zelo dobro se vidi tudi to, da je vsega premoženja za likvidirati okroglo \$300,000.00 več nego dolguje stara banka vlagateljem. Vlagatelji naj mirno ohranijo zaupanje v likvidacijski odbor, pa bodo dobili izplačila svojih vlog v celoti, četudi gre likvidacija bolj počasi. K temu je potrebno še sledeče pojasniti: Ko je banka zaprla vrata je imela dolga za en milijon in pol. Od takrat in do sedaj je vrnila skoro do malega ves ta denar z likvidiranjem. Nekateri ljudje tega niti niso vedeli, ko so drugi drugače razlagali ljudem likvidiranje banke.

Vedite tudi to, da je ob zaprtju banke ostalo banki samo to, kar niso ljudje od banke hoteli rešiti. Ostali so banki prazni domovi za časa depresije, v katere je banka trošila mnoge tisoče, da je te domove naredila vredne, sedaj prinašajo banki redne mesečne dohodke. Dajte vedite, da je skoro do dva milijona premoženja stare banke, za katerega je bilo potreba natančne študije, kako in kdaj se zamore najmanjši del tega prodati za najboljšo ceno. Kako velika odgovornost je tu za likvidacijski odbor ve le tisti, ki ma v to vpogled.

Odkar sem tudi pri likvidacijskemu odboru dobivam vedno večji vpogled v to nevarno delo, ki ni nobena malenkost, spravi v hitro likvidacijo.

Mi se enidemo približno dvajset na mesec k posvetovanju z odborom za likvidacijo. Vsak odbornik dobi račun o tem kar se je med časom od zadnje seje v likvidaciji spremenilo. Ko smo imeli prvo sejo začetkom leta je bilo še dolga drugim bankam na prvo posojilo od že poročanega milijon in pol posojila še \$85,000.00. Na seji 19. februarja nam je sporočil likvidator, da je tega dolga še samo za \$66,000.00. Likvidator mora vedno paziti na vrednost ob-

veznic kdaj je za isto najboljši čas, da jih proda, da bo več pridobil za vlagatelje. Prav tako je pri prodaji drugih vrednot in zemljišč.

Mi pa tudi vsi vemo, kako je težko dandanes za gotov denar prodati posestvo ali kar bilo drugega. Banka ima okrog 35 posestev, večina so hiše po več družin, te hiše prinašajo danes za likvidacijo lep denar mesečno, skoro do \$2,000.00 na mesec. Te hiše želi likvidator prodati, kupcev pa ni za velika posestva, tisti, ki bi imel na rokah denar bo sedaj kupil vredno posestvo, katerega mu bodo prinašala lepe obresti na investicijo. Večina so vse hiše v najboljšem stanju, banka je potrošila za preureditev lepe tisoče, da so vsa posestva v stanju rednih dohodkov.

Odbor za likvidacijo se tudi posvetuje, da razsodi ceno za vsako posestvo, za katerega se oglasi kupec. Pri tem pride v poštev koliko je bilo na posestvu dolga za vknjižbo, dalje pa tudi koliko je banka potrošila za popravilo, za davke in drugo. Če pomislimo, da ima poslužilca banka The North American Bank Co., en milijon in dvesto tisoč v akciji in prometu, likvidacija pa ima za \$640,124.71 še več, moramo iz tega sklepati, da ima likvidacijski odbor polno dela in odgovornosti.

Odkrito izjavljam, da ne vidim nikjer najmanjše netaktičnosti pri likvidaciji, kakor je ni pri poslujoči banki. Zaupati mo-

ramo sebi in narodu. Vse je pa odvisno od nas samih. Prepričan sem, da če bi se mi strnili skupaj, da bi naš slovenski narod prišel z svojim denarjem na lastno domačo banko, bi bila likvidacija kmalu rešena.

Žal, zelo žal, da za mnoge pisem zamaš! Prav posebno pa mi je žal, ker moje prizadevanje ne doseže ničesar pri takih, ki se imajo za "narodno-zavedne." Žal, da še mnoga društva, ki lastujejo delnice nove banke in vedo, da so te delnice vredne že sedaj in bodo vredne še veliko več, pa na žalost še nimajo denarja v lastni banki marveč druge! Zdi se mi, da je to delo klubovanja osebnih mrženj, narod pa škodo trpi! Ali bom mogel res še dolgo prositi domačine, da pridejo v njih lastno hišo in se vsedejo k mizi? Narod, vzdrami se!

Anton Grdina

BALKANSKA GOSPODARSKA KONFERENCA

LONDON. — Ministrstvo za informacije objavlja iz Beograda poročilo, da se bodo v kratkem sestali v Bukarešti zastopniki vseh balkanskih držav, med njimi tudi Bolgarije, ki bodo razpravljali o gospodarskih zadevah. Gre za to, da se določi načrt o zamenjavi glavnih surovin na balkanskem področju, med drugim tudi o zamenjavi jugoslovenskega bakra za rumunsko nafto ter za grški in turški bombaž. Aktualen je postal tudi načrt o skupnem vnovčevanju metalijskih proizvodov in menijo, da se bodo na konferenci v Bukarešti bavili tudi z njim.

ZAPISNIK

redne letne delniške seje S. N. Doma na St. Clair Ave., Cleveland, O., ki se je vršila ob večerih 11. in 12. januarja 1940

(Nadaljevanje)

Ludvik Medvešek priporoča, da se glasuje, da se akustiko pozitivno izvede in oder pa po možnosti. Upa, da se bo tudi oder s pomočjo Kluba dal popraviti. Saj je Dom imel že visoke dolgov, pa se je vse plačalo. Kjer je volja, se vse doseže. Samo veselja je treba in korajže, pa gre.

Jos. Terbižan pravi, da bi rad vedel kolikokrat so nasprotniki izboljšave odra in akustike že nastopili na odru. Pravi, da je on porabil vsa pljuča in kričal besedilo na odru, pa se ga še ni slišalo v ozadju. Ljudje so venomer tožili, da ne slišijo in razumejo; vidijo le figure, ki se vrte na odru, to je vse. In to ubija dramske predstave in istotako tudi pevске. Po 16 letih je menda že čas, da se tudi avditorij z odrom nekaj izboljša. Igralci in pevci na odru smo bili vedno zapostavljeni. Saj bo direktorij izvršil prenovitev in akustiko v poletnem času in do takrat se bo že nabralo kaj denarja v blagajno, se ni bati.

Wm. Candon predlaga, da se debata zaključí. Podpirano in sprejeto.

Kolar pravi, če se že enkrat žrtvuje denar za popravilo avditorija, naj se vse naenkrat napravi. Naj se da pravico direktoriju, ne rečem dolžnost, pač pa priporočam, da se vse izboljša ob enem.

Zalar pravi, naj se gleda v prvi vrsti na to, da se bo dolg znižal. Dvorana naj zadostuje še par let taka kot je.

Jos. Skuk pravi, da ni proti izboljšavi, je za akustiko, z odrom naj se pa še malo počaka. Treba bo tudi nov pod v spodnji dvorani. Izvede naj se najprej akustiko, če ne bo zadovoljivo, potem naj se pa še oder popravi. Stavba je stara 16 let in potrebe popravi se marsikje kažejo. Treba bi bilo misliti tudi na nove stole, ker sedanjí zelo škripljejo. Naj se sprejme predlog, da se akustiko mora izvesti, pri odru pa naj se pusti proste roke direktoriju.

Frank Ogler ugovarja proti vsaki izboljšavi dvorane, češ, da je taka kot je sedaj, dovolj dobra za naše potrebe.

Sledi glasovanje. Za Jos. Terbižanov predlog glasuje 45 delničarjev in za protipredlog John Zalarja 28. delničarjev.

Terbižanov predlog se je glasil, da se akustiko pozitivno izvede v letu 1940 in glede izboljšave odra se pa pusti prosto roko direktoriju.

Zalarjev predlog pa je, da se akustika izvede, če bo denar, če ga ni, pa ne.

Anton Vapotič želi vedeti, če sme postaviti vprašanje na delničarja A. Grdina glede banke. Predsednik Stokel pravi da lahko.

A. Vapotič pravi, da osel gre samo enkrat na led, kot pravi pregovor. Gospod Grdina pravi, da ga boli srce za one vlagatelje, ki imajo zamrznjen denar na stari banki. Se spominja, kakšne argumente so imeli društveni tajniki na pondeljek, ko je stara banka ostala zaprta. Priporoča, da naj bo direktorij previden in

obdrži vlogo na dosedanjí banki, to je The Cleveland Trust banka.

Mrs. Stanonik pravi, da se ne sme kriviti slovenskih bankirjev, ker ni samo slovenska banka propadla, pač pa je tudi mnogo drugih takrat zaprlo vrata.

A. Grdina pa pravi, da ni mislil, da se dobi tak človek, ki bi dvomil o varnosti slovenske banke, ko vendar so njene vloge garantirane z Government zavarovalnico do \$5,000. Pravi, da je sramotno za take izjave, ko se tukaj iznašajo. Če bi imel s seboj detektiva, bi bil ta rojak aretiran radi njegove izjave.

Jos. Terbižan pravi, da še vedno živimo v svobodni deželi, kjer se sme vsakdo svobodno izraziti in kjer še vsak sme delati kakor hoče s svojim denarjem, brez da bi se ga tiralo, da mora nekam nositi, pa če tudi noče. Do sedaj smo poslušali mi g. Grdino in tako naj tudi on sedaj z nami potrpi in nas poslušaj, ko govorimo o banki.

A. Grdina pravi, da je delničar S. N. Doma s svoto \$500, in ne ve kako se mu more tak človek, kot je delničar Vapotič drzniti ugovarjati, da nima pravice tukaj govoriti.

Jos. Terbižan še pravi, če se hoče upostaviti zaupanje v slovensko banko, se mora kaj plačati vlagateljem stare banke, ne pa lepo molčati kar celih pet let.

A. Vapotič pravi, da ni nameraval žaliti g. Grdina, niti najmanj mu ni hotel krati pravice govora in ni izrekel nobene take besede in pri tem A. Grdina potvrdja, ko ga dolži kratenja pravice govora. On je le povedal svojo misel glede bančne zadeve, ničesar drugega.

Medtem je A. Grdina odšel iz dvorane.

Mrs. Mary Ivanush pravi, da Anton Grdina je značaj in vemo kje stoji. On ni kriv propada stare banke, za grehe drugih je sedaj on tarča kritike. Kar je delala stara banka, sedaj vsi trpimo. Stara banka ni podpirala kulturnih društev, ni naklonila oglasov v programne knjižice in je grdo žalila vse naše kulturno prizadevanje. A. Grdina, kot privatni trgovec je naklonil oglas vsem društvom, če se je principijelno z njimi strinjal ali ne, bil je na razpolago. Delničar A. Grdina ni kriv, krivi propada so bili bankirji, ki so bili grdo sebični, niso nič dali, le vzeti so hoteli; tudi vstopnice za kakšno predstavo niso hoteli kupiti. Enkrat jim je povedala, da duša je prej kot pa denar.

Jos. Skuk pravi da je škoda, ko je Grdina odšel. Vodstvo stare banke bi moralo smatrati svoje vložitve vsaj toliko vredne, da bi jim povedali kje banka sedaj stoji in koliko so faktično njih vloge vredne.

Predlagano da se o tem debata zaključí. Podpirano in sprejeto.

Predsednik Krist Stokel pozori učiteljsko Slovensko šolo S. N. Doma, Mrs. Mary Ivanush, da poda svoje poročilo.

Mrs. Ivanush poroča, da v šolo pohaja okrog 50 učencev; včasih jih je bilo več, toda zadnja leta se je ustanovilo druge mladinske krožke pri društvi in mladinske pevске zbornice, ki odtegnje nekaj mladine od šole.

Slovenska šola S. N. Doma je najstarejša ustanova te vrste v Clevelandu in je vzdržala nepretrgoma 15 let. Učenci v Slovensko šolo prihajajo od vseh strani Clevelanda. Učenje je vedno težje, ker učenci vedno manj znajo slovensko. Nekaj jih je še dobrih, a vendar ne več toliko, kot jih je bilo. Ob zadnji igri "Repositev" je kritika govorila, da so se otroci utrudili proti koncu in da ni šlo tako gladko naprej. Otroci niso bili krivi, če ni šlo tako gladko, pač pa je bila kriva nesreča v njeni zadevi, ko je iz-

ŠKRAT

Višek raztresenosti. Najnjak je imel konjica in Ko se je nekoč hotel zdoma, je konja posadil selj, sam se pa vpregel v prvi gostilni je šel v gostilno, je bilo res, ne moremo.

Mož s strogim urednikom se je pojavil pred njim. Še enkrat je pogledal v ki jo je imel v roki, matično številko. Ko je vidi prišel prav, je stopil na drisko. Tam se je igral ček. "Mož ga vpraša: "Ali ja mama doma?" — "Da, gospod!" — "Mož pozvoni, pozvoni drugič, ni tretjič, a nihče se mu ne ve. Zato pravi dečku: "Si me nalagal. Tvoje mame dar ni doma!" — "Deda, doma, je, samo jaz ne smem v tej hiši. Tu sem se priigrat."

Jetniški paznik obišče ki je obsojen na smrt. Če: "Rad bi vedel za tvojo željo. Izpolnili ti jo bom." — Jetnik: "Zrelh rešiti bi se rad še enkrat v najedel." — Paznik: "pomisli, sedaj je vendar ber!" — Jetnik: "Ni Prav rad počakam, da jo."

Očka: "Tonček, že imaš črn madež na nosu." — Očka: "Od črnla sem ga." — Očka: "Kaj se ne da?" — Tonček: "Se nisem pa." — Ko drugi dan očka v Tonček madaža nima v pravi: "Viš, kako si se, ko nimaš več tiste paku su. Si se umil, ne?" — "Kaj še! Radotov pes m lizal."

gubila mater in je bila ga zadržana, da se niso šile, kot bi se morale. Pr je hvalevredno ko se tal svetnega kluba, E. Gora s tem, da dobiva dobri starega kraja in vdrav zveze glede tega z domov se predstavljajo potom clevelandskih dramskih in izven Clevelanda. Sp bo morda vprizorilo "Uboogo Ančko" ali katero.

Poročilo se vzame na Ludvik Medvešek pravi društvo Anton Verovšek na odru S. N. Doma landu, v nedeljo igra vankarja "Kralj na Belaj obeta biti prav dobro Vstopnina je v predn in pri blagajni 40c. preostanek je namenjen Cankarjevi ustanovi.

Anton Vapotič predlo direktoriju S. N. Doma 1939 izreče zaupnica. Podpiran in soglasno John Tavčar poroča, v terek zvečer vršila rektorska seja, na kater konstituiral odbor, kat nicaarja veseli, lahko pr šati, ker se bo seja vršila njí dvorani.

Ker je dnevni red ključki predsednik dr nedrega letnega občan vanja ob 10:15 zvečer.

Krist Stokel, pred Erazem Gornhe, (KONEC.)

PROGRESIVNE SLOVENKE AMERIKE

PROGRESSIVE SLOVENE WOMEN OF AMERICA

Ustanovljene dne 4. februarja, 1934.

Inkorporirane dne 27. junija, 1938.

GLAVNI STAN V CLEVELANDU, OHIO

Glavni odbor:

Predsednica: Paula Kline
Prva podpreds.: Frances Candon
Druga podpreds.: Angela Mele, Conemaugh, Pa.
Tajnica: Josephine Zakrajsek, 7603 Cornelia
Blagajničarka: Josephine Tratnik
Zapisničarica: Leopoldina Vozel
Nadzorni odbor: Anna Grill, preds., Anna Primc, Vera Candon
Urednica: Mary Ivanush
Prosvetni odbor: Eva Coff, Margaret Tratnik, Margaret Jeric

HVALA, MR. KRISTAN!

Ta mesec, ki je mesec rojstva Progresivnih Slovenk, nam je veliko zadoščenje priložiti pismo, oziroma članek, katerega je posvetil naši organizaciji pisatelj Mr. Etbin Kristan. Iz dna duše smo mu hvaležne za njegovo analizo ženskega vprašanja skozi potek zgodovine in upamo, da nam bo vsem služila za vspodbudo in nam pomagala do jasnejšega pojmovanja nalog naše organizacije.

Progresivne Slovenke se počutimo nad vse srečne ker imamo v Mr. Kristanu ne le iskrenega prijatelja, temveč duševnega voditelja, kateremu je res pri srcu dobrobit delovnega ljudstva. Pri delu za našo organizacijo ne pozabimo tudi širiti mesečno revijo "Cankarjev Glasnik," čigar urednik je Mr. Kristan in kjer je poleg drugega dobrega čtiva tudi vedno kaj o našem ženskem vprašanju.

to bigotnim modrijanom se ni zadoščalo. Ona je morala roditi "brez greha" in sama je morala biti rojena "brez greha." To je glasoviti nauk o "neomadeževanem spočetju."

Ker pa svet vendar ne more ostati brez potomstva — saj bi brez njega tudi cerkev izgubila člane in samo sebe — je bil zakon, dedščina iz poganskih časov tudi nadalje dovoljen, toda le z odobrenjem in pod nadzorom cerkve, ki si je s tem odprla vrata v dom in v vse zasebno življenje. Zakon je bil dovoljen, ampak njega spolno izvrševanje je bilo "nečisto" in to je bila prva stopinja žene navzdol. Možu, kadar je postal oče, ni treba v cerkev, da se "očisti".

Srednji vek je, kar se žene tiče Hitlerjev ideal. Takrat, ko so se na cerkvenih koncilih prepirali, ali ima žena dušo, ali je nima, je bila vsa njena pravica izvrševanje dolžnosti, katere ji je nalagala cerkev, država (kar je v mnogih slučajih bilo eno in isto) — mož. Mož je lahko postal duhovnik in plezal po cerkveni lestvi navzgor, postal dekan, škof, kardinal, izjemoma celo papež; žena v cerkvi ni imela besede in v družbi, v kateri je cerkveni vpliv odločeval na vsakem polju, se je njena brezpravnost v božji hiši preselila tudi v njeno lastno hišo.

Vsa vrata v javnosti so se ji zaprla. V vseh panogah je prišla vsa oblast v moške roke. Seveda se ne sme pozabiti, da tudi med moškimi ni bilo enakopravnosti in veljal je nauk: Hlapec ostan hlapec. Razume se, da so vsled tega nastajale še v drugi vrsti razlike med ženami in da je njih breme v nižjih slojih vedno bilo težje kot tam, kamor je posijalo več sonca, četrta žena bogatega trgovca ni mogla postati županja, odvetnica ali sodnica, četudi v javnem življenju ni imela nobene besede, se je vendar njeno privatno življenje temeljito razlikovalo od njenih služkinj, ki so bile zastopavljene kot žene in kot članice nižjega razreda.

Brezpravnost je pa vendar bila občutna v vseh krogih. Le na podlagi morale, ki jo je ustanovilo to stanje, je bilo mogoče, da se je kralj Henry VIII. iznebil ene žene za drugo, nekatere na morišču. Take reči se niso vršile le na kraljevskih dvorih, ampak v tej ali oni obliki povsod, kjer je žena prišla v konflikt z možem, razen če je mož sam bil v nemilosti pri sihi, ki je odločevala.

Pa vendar to v tej najtemnejši dobi ženin vpliv ni minil. Tudi takrat so bili prirodni zakoni močnejši od človeških, pa naj so bili državni ali cerkveni. Otrokom je bila mati vedno najbližja, v tistih časih, ko je bilo šolstvo nerazvito in le izvoljenim dostopno, je bil ta stik več, čimoma se je intimnejši kot sedaj. Tudi če se je odrasli sin osamovoljil tako kot da je med njim in materjo zid, visok od neba, ni mogel izpuliti iz sebe seme, ki je padlo v njegovo dušo, iz materinih povesti, iz njenih nasvetov, iz vse njene vzgoje in marsikatera njegova misel je bila materina misel, marsikatero njegovo dejanje je vzniknilo iz kalu, ki mu jo je mati položila v srce, četudi se tega ni zavedal. — Postave lahko predpisujejo razmerje med možem in ženo,

ampak svoje korenine ima v značaju, na katerega imajo u-kazi prav malo, priroda pa ogromen vpliv. Ljubezni najbolj puritanska morala ni mogla pregnati s sveta in kjer je ljubezen, ne more obstati tiranstvo. Tudi brez namena vpliva mož na ženo, pa tudi žena na moža. In če je njen značaj močnejši, kar se včasih opazi in se tudi ne more preprečiti s postavami in dogmami, je tudi njen vpliv lahko močnejši. Tako se je zgodilo, da so na francoskem dvoru večkrat vladale žene bolj kot njihova kraljevska veličanstva — včasih kraljice, včasih pa tudi "drugačne" žene. Kar je mogoče v kraljevski palači, se pa ponavlja na svoj način v navadnih hišah in marsikateri svetnik, sodnik, upravnik je godrnjaje zavril ženo, da naj se briga za svoje reči, potem je pa storil prav to, kar je bil slišal od nje.

Ženi je cerkev prisodila slabost in ta bajka se je razširila povsod. Prav v onih mračnih časih so pa žene pogostoma pokazale puhlost takih fraz in njihov pogum ni zaostajal za moškimi. Ko so se naši kmetje uprli bremenom, ki so postala neznošna in so bili prisiljeni, pograbiti za puške, kose in kar je bilo pri rokah, niso njihove žene evile in se skrivale v skednjih, ampak so pomagale z vsem, s čemer so mogle in vlivale pogum v njihove duše. Tako so ravnale v vseh podobnih gibanjih, pri nas, na Hrvaškem, v Nemčiji, povsod. Francoska revolucija bi bila nemogoča brez njihovega pogumnega sodelovanja — in kakšen bi bil danes svet brez francoske revolucije? Enako pesem bi lahko zapeli žene iz ameriške revolucije, iz civilne vojne, iz vsakega poglavlja človeške zgodovine.

Malo sadov njihovega vpliva in dela je zapisanih, ampak družba jih je uživala in jih še uživa.

Marsikaj se je od tistih časov izpremenilo. Moderna žena ima več pravic kot se ji je v stoletjih mrakov sanjalo in več možnosti ima, da se bori za popolno enakopravnost, ki je še vedno le cilj. S tem se je pa tudi njen vpliv povečal. Prestopil je prag njenega doma in se uveljavil v družbi. Mnogo dobrega je že storil, marsikaj se je v našem življenju zboljšalo, ker se je slišala ženin beseda. In na tej poti ne more biti nazadovanja. Nagon za boljšim, plemenitejšim življenjem, za pravičnostjo, za svobodo, za lepoto, ki je vsajen v srca ljudi brez razlike spola, nas je privedel iz noči v jutro in voditi nas mora dalje v svetli dan. Nas in vas.

Prav sedaj pa je vaš vpliv tako potreben, da bi bila katastrofa, če bi odnehale. Prav sedaj, ko je svet zabredel v krizo, iz katere se ne more rešiti, če se ne obnovi. Stari red je na smrt bolan in zanj ni zdravila. Vsak dan se sliši več glasov, glasov, ki imajo pravico, da se slišijo, mogočnih glasov, ki govorijo, glasov, ki kličejo človeški rod, naj vstane, da ne propade z redom, ki ni več red in leži na postelji, s katere ne vstane nikdar več. Za ta klic ne smejo ostati gluha ušesa žen, ušesa mater in bodočih mater, katerih zarod bo živel in moral živeti na svetu, kakršnega mu pripravimo mi.

Tužna je doba, v kateri živimo, ampak velik je ta čas. Stokanje ne pomaga, obsojanje ne izpremeni tega, kar je. Svet stoji pred svojim preporodom. Ali ugleda beli dan velikan, sposoben, da ustvari človeštvo dostojen, varen dom, ali pritlikavec, ki pade v blato pred prvim domišljavim oblastnikom in se vda novi, samotni sužnosti?

Dan "ponižanih in razcapanih" se bliža. Ali jih bo našel pripravljen, da vstanejo iz nižave in se odenejo z dostojanstvom človeka? Ali jih bo našel?

POROČILO KROŽKA 2

Naša zadnja seja se je vršila 21. februarja. Točno ob 8. uri se je pričelo s predavanjem in kazanjem premičnih slik. Predavateljica je bila Mrs. Brady, bolničarka Rdečega križa. Članice, ki so se odzvale v velikem številu, so z zanimanjem sledile pouku, in ker je predavateljica opazila med mani željo po širšem znanju glede domače oskrbe bolnikov, nam je priporočala, da s poukom nadaljujemo.

Takoj se je prijavi večje število žen, ki želijo ustanoviti to-zadeven razred. Druge članice, ki bi se želele vpisati v ta razred, so prošene, da pokličejo Henderson 2496, ali pa naj se osebno zglasijo na 1058 E. 72 St. za nadaljna pojasnila.

Na predavanju je bila navzoča tudi naša glavna predsednica Mrs. Kline, in večje število članic drugih krožkov. Mrs. Kline se je zelo pohvalno izrazila o vodstvu seje in lepi vdeležbi članic. S prijetnim presenečenjem smo opazile, da je bila med navzočimi tudi članica iz Conneaut, Ohio, ki nam je obljubila, da se bo potrudila ustanoviti krožek v njeni naselbini.

Mrs. Grill nam je poročala, da na prihodnji seji, ki se bo vršila 18. aprila, bo zopet lep večer, ker nam bo predaval naš pesnik g. Ivan Zorman.

Progresivne Slovenke so vedno na delu na kulturnem in izobraževalnem polju, kajti zavedamo se, da le potom znanja se nam nudi možnost razvoja in napredka. Žene in dekleta, pridružite se nam!

Poročevalka krož. 2

AKTIVNOSTI KROŽKA ŠT. 1

Zadnja seja našega krožka je bila povoljno obiskana. Kar vesenje je sedeti v sobi polni članic. Vidi se vedno več novih obrazov, obrazov katerih se ne vidi na nobeni drugi seji. Iz tega se vidi, da Progresivne Slovenke bolj in bolj razširjajo svoje polje, polje izobrazbe, katere tako zelo potrebuje oranja.

Zelela bi, da bi na drugi seji imele kaka vprašanja, na katere bi ena ali druga članica nam dala pojasnila. Saj je toliko stvari, ki bi jih rade vedele, pa nas kar nekaj drži nazaj. Vedno si mislimo, da bi se nam drugi smejali. Pa ni tako, ženske! Človek je lahko star 100 (sto) let pa se še vedno uči novih stvari. Zakaj pa se ne bi me! Torej članice kar pogum, ako imate kaka vprašanje kar napišite si ga in ga predložite predsednici na seji. Ako ste pa sramežljive, pa naj bo vprašanje brez podpisa.

Poročilo katerega je podala sestra Coff pred novim angleščino poslujočim krožkom, je bilo zelo zanimivo. Ker sem bila navzoča bom tudi jaz poročala o tej ustanovitvi.

Najprvo sem bila malo razočarana, ker sem videla tako malo starejših članic navzočih, pa sem se kmalu pomirila, ko sem videla naloženo mizo človeških dobrot.

Zelo se mi je dopadlo nominiranje uradnic. Mi starejši se bi lahko mnogo naučili od naše mladine. Nominirali so članice po sposobnosti, ne samo za šalo, kar se nešteto dogaja pri naših sejah.

Po izvolitvi smo imele velik časten prigrizek. Vse je bilo zelo ukusno. Članice so dokazale, da niso samo progresivnega mišljenja, ampak so tudi izborne kuharice.

Sestra Coff bi pa prosila, da bi v kratkem poslala na urednico za priobčitev navodila za nekako zmletlo meso, katero je napravila za prigrizek na tej ustanovitveni seji.

Prihodnja seja krožka št. 1 se vrši dne 5. marca t. l. ob 8. uri zvečer. Po seji se bo vršilo predavanje. Vabljeni so tudi so-mišljeniki obojega spola. Predavanje se prične ob 9 uri zvečer.

Poročevalka

FROM THE EDITOR'S DESK

The women of our senior Circles, who have either attended a meeting or a discussion of our English conducted groups have a very high opinion of the manner in which their affairs are being conducted. They admire the seriousness and conciseness, a thing which they admit is lacking in most of our senior groups. Our younger set may therefore be justly proud of this as it is an evidence of the higher caliber of the membership.

It is desirable, despite the separate Circles of our Slovene and English conducted Circles, to create closer relations between the two and thus derive benefits for both sides. To accomplish this, it would be advisable to plan some of the activities jointly. Just recently, we have heard that the young ladies of Circle No. 6 are planning to visit the exhibit of the world's art treasures now in progress at the Cleveland Museum of Art. A number of the members of Circle No. 2 have expressed interest in the exhibit. Maybe plans could be made for both groups to attend together.

Another Circle of the English speaking girls and young women has been organized recently in the Collinwood district. Their meetings and activities will be held at the Slovene Workmen's Home on Waterloo Rd. Judging by the names of the elected officers, we are confident, that the new Circle will prosper and will be led in the spirit of the progressive ideals of our organization, which is continually growing in prestige and popularity as well as membership.

In these days of general turmoil and war hysteria let us devote our hearts and minds to the cause of peace and real civilization. Let us not allow selfishness and greed have its way but let us endeavor to bring about the victory of brotherly love and cooperation among the nations of the world.

Mr. Etbin Kristan, our Slovene writer and editor of "Cankar's Herald" has devoted to our organization an inspiring and educational article, which appears in the Slovene columns of our page. Have some member of your group, who can read and understand Slovene, read it and explain to you at your next discussion period. It will be well worth your time and will give you a better insight into the past and present position of woman in society. It will also enlighten you, what has caused her the greatest degradation in history and what forces are still at work to shove her back into the kitchen, behind the walls of the home as an inferior being.

NEWLY ORGANIZED CIRCLE

This may not be news for everyone but it is good news. A circle number 7 (seven) has been organized, a circle of young English speaking women. Another direct step to power and enlargement for the organization of the Progressive Slovene Women of America.

This group will meet at the Slovenian Workmen's Home on Waterloo Road and will be led by president, Mrs. Mary Rebol; vice president, Miss Molly Zaller; secretary-treasurer, Mrs. Stella Simcic and recording-secretary, Miss Florence Durn.

Their first meeting was held on Sunday afternoon, February 4 (fourth) at which Miss Vera Candon gave a heart warming, but short lecture on the purpose of this organization. Later refreshments were served and it was easily seen that this new circle will be an active circle within the coming year.

Edith Coff

Imenik uradnic krožkov "Progresivnih Slovenk Amerike"

1940

Seja se vrši vsak prvi torek v mesecu.

KROŽEK ŠT. 1

Preds., Mary Furlan

Podpreds., Anna Zajc

Tajnica, Mary Kajerle, 18807

Keewauwe Ave.

Zapisničarica, Marian Bashel.

Nadzornice, Frances Wolf, So-

phic Person in Mary Kozelj

Prosvetni odbor, Mary Durn.

Eva Coff in Josephine Levstik

KROŽEK ŠT. 2

Seja se vrši vsako drugo sre-

do v mesecu.

Preds., Cecelija Subelj

Podpreds., Anna Grill

Tajnica, Mary Zakrajsek, 1038

Addison Rd.

Zapisničarica, Anna Belle

Nadzornice, Jennie Poklar, Jo-

sephine Skabar in Mary Marn

KROŽEK ŠT. 3

Seja vsak prvi petek v me-

secu.

Preds., Frances Gorjanc

Podpreds., Frances Tegel

Tajnica, Mary Ster, 19302 Ar-

rowhead Ave.

Zapisničarica, Augusta Zupan-

cič
 Nadzornice, Frances Rottar,
 Mary Strekal in Mary Mezgec

KROŽEK ŠT. 5

Seja vsako četrto nedeljo v mesecu.

Preds., Mary Zabrie

Podpreds., Anna Gabrenja

Tajnica in zap., Angela Mele,

R. 155 Main St., Conemaugh,

Penna.

Blag., Jennie Koss

Nadzornice, Mary Ule in Mary

Cuk

Prosvetni odbor, Jennie Petrov-

cic, Mary Gracer in Frances

Brezousek.

KROŽEK ŠT. 6

Seja vsak tretji ponedeljek v mesecu.

Preds., Vera Candon

Podpreds., Jean Turkovich

Tajnica, Helen Candon

Zapisničarica, Joyce Gorshe

Nadzornice, Margaret Jeric in

Nellie Stritof

Predsednica publicitete, Anne

Gatnik

Predsednica prosvetnega odse-

ka, Agnes Jeric

KROŽEK ŠT. 7

Seja vsak drugi ponedeljek v mesecu.

Preds., Mabel Rebol

Podpreds., Molly Zaller

Tajnica, Stella Simcic, 15704

Corsica Ave.

Zapisničarica, Florence Durn

Nadzornice, Alice Mohoric,

Edith Coff in Rose Sanabor

Posebno naznanilo

za naše odjemalce in prijatelje. V veselje nam je naznaniti, da nadaljujemo našo veliko pred-ventorsko razprodajo še za tri dni, to je do soboto 2. marca. Tistim, ki so že kupili, damo še priliko, da lahko kupijo... in tistim, ki niso še kupili, damo še posebno priliko. Za posebnost za tiste, ki pridejo v našo trgovino in omenijo ta oglas, imamo na razprodaji "heavy weight all wool mackinaws" vredno \$10.00 po nizki ceni \$6.95. Naše cene so bile zelo reducirane, toraj kupite sedaj in prihranite si denar, pri

GORNİK'S

6217 ST. CLAIR AVE.

Claude Farrere:

PRIGODE TOMAŽA JAGNJETA

POVEST IZ ŽIVLJENJA GUSARJEV

Res je široka ulica bila pravo nočno zabavišče. Celo nočno življenje iz Saint-Malo se je vršilo tu in vedno so se po zvonjenju pričele v tej ulici zbirati tolpe obojenjakov in ponočnjakov. Na posel, da izvajajo svoje zabave, poštije, vlačuganja in pretepe. Bili so strah in trepet mirnega meščanstva in osobita preglavica meščanske straže. Precej široka in precej ravna, ulica ni izgledala baš zakotno in se tudi ni dala primerjati z raznimi zaviti mi beziškimi stezami, kakor jih najdemo v drugih mestih in kakor jih dobro nazivajo "Vroče ulice". Toda kuta še ne dela menih. Kakor je izgledala pošteno in purgarsko, je široka ulica štela od nasipa pa do samostana nič manj ko petnajst do dvajset vrat z rdečimi svetilkami, odprtih dan in noč in vsak čas pripravljenih, da pustijo čez prag omenjene obojenjake in ponočnjake, vlačugarje in pretepače, če se jim je le ljubilo, da izpraznijo čaše, da vržejo kocke, da sežejo vstrežljivim dekletom pod krilo ali da drug drugemu zavijejo vratove.

"Stopiva dalje!" pravi Vincent Kerdoncuff.

"Stopiva dalje!" se odzove Tomaž Trublet.

Stopala sta torej po vsej široki ulici doli do samostana, potem pa po Jovanovi ulici do zidu, ki obkroža tri pokopališča. Vincent je hotel korakati še dalje, čisto do severnega obzidja, toda Tomažu se je zazdelo, da sta že dovolj hodila. "Kaj hudiča," pravi, "tu pa menda že ni

"Mac" bi se smejal, če bi mu rekli "genij"

• "Mac poseda neke vrste genij kar se tiče osebnega zanimanja za moj avto," je rekel oni dan neki naš odjemalec. "Postopa z njim, kakor da bo to jutri njegov avto!"

Toliko naših SOHIO uposlenecv poseda tak genij za resnično prijateljsko postrežbo — in vsak se trudi, da bi jo razvil na svoj način.

Kako jim je to mogoče? Včasih s sugestijo, ki vam prihrani neprilike, z nekoliko dodatnim trudom, da se vam ustreže, z nekoliko bolj temeljitim obrisanjem prednje šipe ali luči, z nekoliko bolj vestnim čekiranjem zrak v kolensnih obrocih — in na razne druge načine. Bilo že to ali ono, ko odpeljete naprej, imate občutek, da ste prejeli nekoliko več kot pa ste plačali.

★ ★

THE STANDARD OIL CO. (OHIO)

Št. 3 v seriji kramljanj glede Standard Oil Company (Ohio), ki sedaj dovršuje 70. leto postrežbe ljudstvu države Ohio.

70 YEARS SOHIO OF SERVICE

več radovednih ušes in zvedavih oči?"

Zares, sedaj sta prišla na čisto zapuščen kraj. Tu že ni več prebivalcev in hiš. Preko nizkih streh v ulici za rdečim klobukom sta mogla pozna šetalec razbrati že strelne line v mestnem obzidju in onkraj je bučalo morje ob skalovje.

"Zdaj pa govori, če hočeš govoriti!" pravi Tomaž zajedljivo, "ali pa morda želiš, da skočiva poprej še čez zid, da se razgovarjava tam na pokopališču med mrtveci?" Pri teh besedah pokazuje na nizki zid okrog pokopališča za samostanom. "Ne!" odgovori Vincent resno. "Tu je pravo mesto, če me izvoliš poslušati."

"Govori!" pravi Tomaž Trublet.

Obstala si oči v oči, na tlaku. Povsodi drugod je vladala v senici starega zidovja črna tema. Na prostrana pokopališča pa, ki so se tu širila kakor trije širni vrtili, je padala jasna mesečina, da se je razločno videla vsaka vrba. Nizko zidovje te svetlobe ni zadrževalo, tako da je tudi ulica bila dovolj jasna. Tomaž in Vincent, ki sta oba prihajala iz temnih ulic, sta se tu videla razločno, kakor podnevi.

Sedaj pa spregovori Vincent Kerdoncuff:

"Tomaž," pravi brez uvoda. Tomaž! ... Moja sestra Anamarija ... Kaj si storil z njo? In kaj hočeš storiti sedaj?"

Glasil se je hripavo in glas se mu je razburjenja tresel. Vkljub temu je imel čudovit vpliv: Tomaž, nepričakovano naskočen,

Naprodaj

Lastnik proda single hišo s 7 sobami, garaža, furnez-air conditioned blizu šole, trgovine in cerkve. Vpraša se na 7608 Myron Ave. ali pokličite Henderson 6093.

se umakne osupnjeno za korak nazaj in vpraša:

"Tvoja sestra? Tvoja sestra? Kaj pa je? Kaj pa imava midva." Toda Kerdoncuff stopi jarko za njim in ga kakor s kleščami zgrabi za roko:

"Molči, pri bogu!" zavpije v nenadnem napadu besnosti. "Molči, boljši molk ko laž! Vse vem! Vlačuga mi je vse priznala. Ho, ta dan sem jej pošteno ustrojil kožo! Zakaj je nisem ubil, le to se sedaj vedno povprajšujem! ... To ti povem sedaj: To uro gre za te, ne več za njo! Tomaž, ti si jo zapeljal, ko je bila še dekle. In sedaj povej: Kaj misliš odslej, da bo z nama?"

Svojih rok ni spustil od Tomaža, ki se mu niti ni skušal izviti. "Kaj jaz vem?" odgovoril Tomaž pol v zadregi, pol pa, kakor da ga Vincent dolgočasi. "Zares, kaj naj rečem? Vincent, sedaj pa ti mene poslušaj, in ne razburjaj se, ker sicer ne prideva nikamor."

Tvoja sestra ti je pravila? No, potem meni ni več treba, da molčim. Priznavam torej, da je bila moja. Pa ne s silo. Kakor bog živi, o sili niti da govoriš. Prišežem ti, da je bilo ravno nasprotno, bila sva oba istih misli ... Raje jo poprej še vprašaj, kdo se je komu ponujal, jaz ali ona ...

To je jedno. Drugo pa je, da jaz nisem črnil besedice nikomur, in da ni nikdo iz vse soseske ničesar izvedel. Kaj je torej hudega? Vincent, brate moj, pomisli samo, da Anamarija ni jedino dekle, ki je bilo moje. Nobena se ni pozneje usajala, vsaka je bila raje pametna in je molčala. Hudo nobeni ni bilo, in če je hotela, se je tudi pozneje še vsaka omožila, kakor bi se bila sicer. Kaj torej hočeš? Hodi, tvoja sestra tudi ni iz drugačnega lesa, kakor so vse. Daj jej mir in je ne muči z rečmi, ki bri-gajo samo njo, tebe pa prav

NEVERJETNO PRENEHANJE RHEUMATISNIH BOLEČIN

Nikar po nepotrebnem ne prenašajte bolečin v kitah. Na tisoče ljudi je bilo nepričakovano rešenih reumatičnih bolečin, bolečin v kitah in zgibih s priprostim drgnjenjem s Pain-Expeller-jem. To nenavadno zdravilo naglo pomaga. Do sedaj je že bilo prodanih nad 17 milijonov steklenic. Kupite Pain-Expeller. Zahtevajte Pain-Expeller s sidrom na steklenici.

Tomaž Trublet se je po tem hudici, ali me pustiš, ali si zno-rel?" Tako sta se ruvala. Brez dvojne je prav dobro povedal vse to, kar je bilo treba povedati.

Govor je bil res dolg. Tomaž Trublet sicer ni mnogo govoril, razen če je prišel v ogenj. Tu pa ne tako. Zato je rabil neka časa, često se je prekinil in le iz težka jo je izpeljal do konca. Vincent Kerdoncuff ga je molče in poln gnjeva pustil govoriti ter ga poslušal, ali morda sploh ni razumel besedice tega, kar mu pripoveduje Tomaž. Bilo je, kakor da se je zatopil v temno sanjarenje. Še vedno sta oba moža stala drug proti drugemu in njune roke so se krčile v tesnem prijemu. Pa niti Tomaž niti Vincent nista na to pazila.

Tomaž se torej nasmeje na koncu svojega govora. Ta smeh zdrami Vincenta iz temnih misli in ga vsega spremeni. Tako se razdraži bik, kadar zagleda rdeče suknjo. Takšen bes ga prime in pretrese od glave do pete, da kar poskoči, se spodtakne in skoraj pade. Zobje mu zašklepetajo, da ne more izdavi glas. Le jecljal je besa, in kakor iz uma je pričel obdelovati s svojimi kremplji Tomažove pesti, da se je napadeni pričel braniti: "Halo", ga opozori glasno! Kame-

Prenovljena

trgovina

NOVO VODSTVO

Nekaj cen za v petek in soboto

Smoked Home Hams, 8-10 lbs. 19c lb.
Round steak 29c lb.
Sirloin steak, prime Beef 32c lb.
Fresh eggs 19c doz.
Bacon 15c lb.
Fresh Butter 30c lb.
Sugar, 5 lb. 27c
Fort Howard toilet tissue 4 za 23c
Ako kupite za \$1.00 vrednosti in več in prinesite ta oglas seboj dobite 1 lb. domače masti brezplačno.

Se priporoča starim in novim odjemalcem

JOHN FILIPIČ

595 East 140 St.
Prej Petrovičeva trgovina
Glenville 6100

rad! Izpusti ... tak izpusti no, hudiča, ali me pustiš, ali si zno-rel?" Tako sta se ruvala. Brez dvojne je prav dobro povedal vse to, kar je bilo treba povedati.

(Dalje sledi.)

Progresivnim Slovencem v Clevelandu

(Dalje z 3. str.)

šel močne, da iztegnejo roko in zagrabijo pravico, za katero je Jernej zgorel pod rdečim petelinom?

Odvisno je od njih. Odvisno je od vas, od njihovih mater, ljubic, žen, od vas, ki ste njihove sestre, ki ste svet njihovega sveta, ki niste onstran zida, ampak z njimi, isto kot oni.

Delate ste v časih, ki niso bili lahki. Niste se ustrašile težav, polen pod nogami, zasmehova-

nja, dvomljivih šal. Težji je čas, sedaj, a njega važnost je taka kot se v zgodovini le v neskončnih razdobjih zaznamuje. Ozrite se po domu in po svetu — v duše vam bo segel brezprimerni pomen teh dni. In čule boste klic iz globin vesoljstva, namenjen vam, hčeram in materam človeštva:

Bodočnost našega rodu je v porodnih bolečinah. Pomagajte, da zakliče zdravnik, ko bo

končano: Narodil se je velikan!

Z napredkom ste se krstili. Napredku ste posvetile svoje delo. Za napredek vam utripajo srca, napredek vam plodi misli v glavah. In sedaj potrebuje napredek vsako živo srce, vsako zdravo glavo, vso mogočno voljo in ves neustrašeni pogum.

Naprej!
Vaš prijatelj

Ethin Kristan

Bliss Road Coal & Supply Company

22290 LAKELAND BLVD.

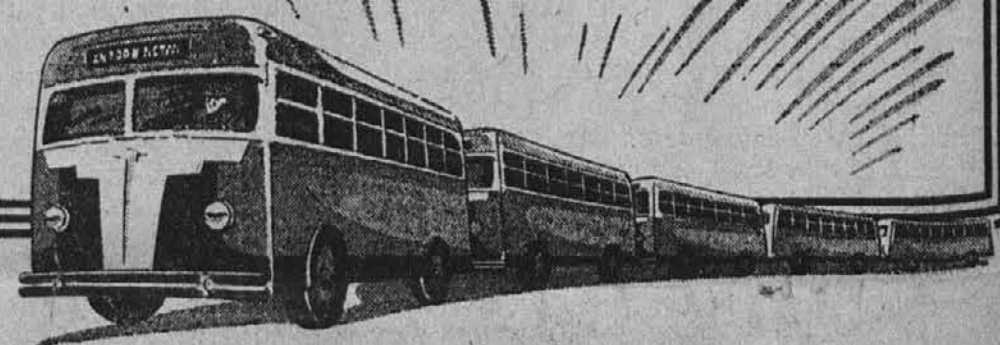
ZNIŽANE CENE

PREMIUM NO. 3 POCAHONTAS \$8.95
GENUINE, brez dima 8.25
STANDARD POCAHONTAS 7.95
AMSTERDAM EGG 5.50

Vsevrsten drug premog po najnižjih cenah. Fin premog za stokerje.

Za hitro in točno postrežbo pokličite KENmore 0808

CLEVELAND Leads Again!

THE CLEVELAND RAILWAY MOTOR COACH FLEET JE NAJMODERNEJŠA V PRIMERJALNI MERI V AMERIKI

Sedaj je na cesti v Clevelandu najmodernejša "fleet of motor coaches" v primerjalni meri, obratovana po cestni družbi v Zed. državah. Vključeno v tej "floti" je 60 novih busov, najnovjših modelov, ki so bili dodani pred dvema mesecema. Povprečna raba teh motornih busov Cleveland Railway je približno dve leti.

Da preskrbijo Cleveland z odvisno transportacijo, teh 261 busov povprečno vozi skoraj 22,300 milj vsak dan; toliko kakor 210 potovanj čez kontinent vsak mesec.

Da se vzdržuje in obratuje te buse, je potrebnih 475 Clevelandčanov, ki dobijo \$905,336 letne plače. Blago in zaloga zahteva, da producira postrežbo 2,050,000 galonov gasolina in 18,700 galonov olja, kar stane \$179,287 vsako leto. Ti nakupi pomenijo: več uslužbencev, več dohodkov za cleveland-ske delavce.

The Cleveland Railway družba je ponosna na te moderne buse, kakor tudi delavci, ki so zaposleni in ki jih obratujejo. Ampak te izboljšave so en korak večji modernizirani program, ki se ga bo pričelo izvajati kakor hitro časi dovolijo.

THE CLEVELAND RAILWAY CO.

(B-4)

SREBRNINA

Ta kupon z ostalimi za ta teden, s 99c opravičijo osebo do skupine kot na sliki. Zamenjate lahko te kupone v našem uradu. Ako živite izven Clevelanda, in ne morate priti v urad, priložite 10c, za kritje stroškov pošiljatelj, skupaj toraj \$1.09.

Ime

Naslov

THE MAY COMPANY'S

POL-LETNA RAZPRODAJA

"Luxite" SILK HOSE

regularno 1.00 do 1.35 par

"Luxite" nogavice so popularne ker so fino tkane, "ringless" in lepe ... ker so močne in trpežne, tkane iz "high-twist silk" ... ker pridejo v lepih različnih barvah za lepe obleke in čevlje. Pridite, pokličite ali pošljite po pošti kupone ... kupite te znane nogavice sedaj ... s prihranki.

1½, 2, 3, 4 in 7 Thread Weights za vsako rabo

Two - Thread Ringles crepe sheer chiffons za večer

Jako tanki, s finimi šivi in močni. Samo povprečna dolžina. Mere 8½ do 10½.

1½ - Thread, 51 - Gauge Luxury Chiffons za večer

Gossamer sheer, z jako finim šivom. Povprečna dolžina. Mere 8½ do 10½.

Seven-Thread, semi-service weight za težko rabo

Fino tkane, pa močno narejene s finim lisle. V treh različnih dolžinah.

Four - Thread Service Chiffon Ringless Hosiery

Fine, močne nogavice za vsak dan. Fine za ženske, ki delajo v trgovinah. Tri dolžine.

Three-Thread Ringless sheer Chiffons za večer

Tanki, fini, ringless ... lepa kvaliteta. Vse nove barve. V treh dolžinah.

"LUXITE" BARVE NOGAVIC

Strut—a rosy beige Trooper—bright, rosy color

Major Domo—a glowing beige.

Starlight—sun tone Desert Beige—medium beige

Verve—a rose copper TRI RAZLIČNE DOLŽINE

Kratke — mere 8½ do 9½ Srednje — mere 8½ do 10½ Dolge — mere 9½ do 11

par

The May Company ... Hosiery ... Street Floor